

Halverwege

Halverwege

Doron Ketelaars

Schrijver: Doron Ketelaars
Coverontwerp: Doron Ketelaars
Covermodel: Doron Ketelaars
ISBN: 9789465203553
©2025 Doron Ketelaars

“Het uitzicht en het inzicht,
ze komen elkaar soms tegen.
Het is goed om hier te zijn.
Halverwege.”

Björn van der Doelen, 2021

1

Kiewit / Hasselt

Zondag 18 augustus 2024

10:42 uur

‘Gaaf u maar voor, meneer.’

De woorden echoën nog even na in mijn hoofd, terwijl ik inmiddels plaats heb genomen in een met toxische lucht gevulde Dixi c.q. broeikas¹. Een treffendere omgeving om de balans van dit weekend op te maken is er niet. Ik kijk mezelf aan en vraag me af of het gebruikelijk is dat een Dixi een spiegeltje aan de binnenzijde van de deur geplakt heeft. Het is me tot dusver nooit opgevallen, misschien is het iets typisch Vlaams?

¹ Ik acht het nodig direct een voetnoot bij het woord ‘Dixi’ te plaatsen. Ik zal tevens beloven dat het niet alleen de eerste, maar ook laatste voetnoot van dit boek is. Dixi is een merknaam, die we in Nederland zijn gaan beschouwen als algemene term voor ‘mobiel toilet’. In België is het bedrijf niet actief. Daar worden mobiele toiletten gehuurd van het bedrijf Wim Verhuur, met de onovertroffen slogan ‘your drop is our job’. Desalniettemin zal ik het woord Dixi blijven gebruiken om de leesbaarheid te vergroten.

Er valt opvallend veel zonlicht de Dixi binnen, waardoor ik goed zicht heb op zowat alle details van mijn hoofd. Ik zie eruit als iemand die een drie dagen durend slagveld heeft doorstaan, wat min of meer ook waar is. Heel even lijkt het alsof ik in een visioen terecht ben gekomen en mijn toekomstige ik aanschouw, maar al snel overtuig ik mezelf ervan dat deze vorm van zelfdestructie nu eenmaal zijn sporen achterlaat. Ineens begrijp ik ook waarom een jongen mij zojuist heeft voorgelaten. Ik zie eruit als een oude man met op zijn minst een moeizaam functionerende sluitspier en beginnende prostaatklachten. De jongen heeft vast en zeker willen voorkomen dat hij getuige werd van een gevalletje 'net-te-laat'. Het feit dat ik dankbaar gebruik maakte van de mogelijkheid om een positie door te schuiven in de wachtrij, zegt veel. Het zijn de eerste tekenen van de volgende fase in het ouder worden: het acceptatieproces van het naderende verval.

'Het uitzicht en het inzicht, ze komen elkaar soms tegen. Het is goed om hier te zijn. Halverwege.' De woorden passeren voor de zoveelste keer in de afgelopen maanden mijn gedachten. Ze zijn opgeschreven en uitgevoerd door Björn van der Doelen, de oud-profvoetballer die uiteindelijk zijn ultieme geluk vond in de muziek. Het reflectieve en kwetsbare karakter van het lied spreekt me aan. Nu ik onlangs de veertig ben gepasseerd, kan ik wel stellen dat ook ik *halverwege* ben.

Het is de directe aanleiding geweest dat ik nu hier, in de nog steeds ondraaglijke walm van allerlei darmextracties, mezelf oplaad voor nog één dag en nacht in dit parallel universum waarin ik mij nog één keer jong wil voelen. Mijn ultieme pelgrimstocht.

De gehele kwestie wordt pas echt aangewakkerd wanneer Freek de Jonge jaren geleden te gast is in het televisieprogramma *De Wereld Draait Door*. Tijdens een rubriek waarin de muziek van de jaren 10 centraal staat, wordt De Jonge naar zijn mening gevraagd over het zojuist vertoonde fragment uit Taylor Swifts *Shake It Off*. ‘Ik ken dit niet’ en ‘klinkt nogal eentonig’, bromt de komiek in een eerste reactie. Even daarvoor is hem al gevraagd naar zijn favoriete lied van het genoemde decennium. *De Vondeling van Ameland*, had hij daarop zonder enige bescheidenheid geantwoord. Of het moet humor zijn geweest. Het nummer van Boudewijn de Groot is namelijk geschreven door De Jonge zelf. De angstvallige stilte in de televisiestudio liet ons blijken dat dit gegeven niet tot ‘s lands algehele feitenkennis behoort en de komiek verdween ontrederd in de rode rugleuning van de eerste rij. Ongevraagd ontving zijn inbreng nog de onvermijdelijke feedback vanwege het feit dat het door hem genoemde lied niet eens uit het speciaal belichte decennium stamt. Het werd daarvoor zo’n zes jaar te vroeg

uitgegeven. De rubriek zette zich vervolgens ogenschijnlijk onverstoord voort, zonder ook maar een greintje interesse van de oude komiek.

Is hier sprake van de alom bekende verbitterde oude man? Zelfbenoemd voorzitter van het vroeger-was-alles-beter comité? Zo'n type dat de steeds veranderende muziekcultuur een trap wil nageven bij iedere kans die zich voordoet? Voor een seconde dreig ik te vergeten dat het toch echt presentator Matthijs van Nieuwkerk zelf was die de mening van Freek de Jonge tot twee keer toe interessant genoeg vond om er op zijn minst naar te vragen. Al valt natuurlijk niet uit te sluiten dat ook zonder die gelegenheden de kijker niet verlost zou blijven van de ongezouten mening van De Jonge.

Terwijl Johannes Sigmond, alias Blaudzun, inmiddels een geslaagde lofzang is gestart over de muziek van Taylor Swift, is het mijn muzikale geweten dat de regie heeft genomen in mijn bovenkamer. De boodschap is kort en duidelijk: word geen oude lul! Mijn muzikale geweten heeft de kracht om op momenten als deze zichzelf te ontkoppelen van mijn eigen ik. De derde persoon van waaruit gesproken wordt, is dan ook onvermijdelijk. Ik weet intussen dat het dan allang menens is. Leer mij mijn geweten kennen. De confrontatie met de verbitterde oude man op de televisie is zowel onschuldig als ernstig. Vooruit, Freek en ik zijn nou

niet bepaald van dezelfde generatie. Maar het lijkt me een realistisch scenario dat de verbitterdheid al in een zeer vroeg stadium zijn intrede doet. In dat kader is het nog altijd effectiever om de parasiet te weren dan proberen hem tevergeefs je ego uit te krijgen. Maar wie overtuigt me dat het kwaad nog niet is geschied? Sterker nog, wanneer ik erover nadenk, kan ik niet eens meer zonder aarzeling verklaren dat ik met beide benen in de hedendaagse popcultuur sta. Integendeel, volgens mij ben ik de aansluiting al compleet verloren. Een blik op de hitlijst van nu laat me voelen alsof ik in een totaal andere wereld terecht ben gekomen. Zijn dit de eerste gevreesde verschijnselen van het Freek-de-Jonge-syndroom?

Ik kan niet eens het moment aanwijzen waarop ik besloot het volgen van de hedendaagse popmuziek als overbodige daad te zien. Ergens in mijn twintigerjaren? Misschien begin dertig? Is er überhaupt een evolutionair moment te duiden waarop de mens zichzelf gaat zien als onderdeel van de 'oude generatie'? Dat de natuur het zodanig op orde heeft dat je ongemerkt en veelal ongewild in een andere dimensie moet voortleven? Vooruit, het is ook niet zo dat ik er de laatste tijd wakker van heb gelegen. Bepaalde muziek hoort nu eenmaal generatiegebonden te blijven. Het is een niet te onderschatten onderdeel van ieders ontplooiing richting volwassenheid. Op een bepaald moment zet ieder kind zich namelijk af tegen alles wat

geassocieerd wordt met de generatie van je eigen ouders. Dat krijgt het etiket 'ouderwets' of zelfs 'oubollig'. De zoektocht naar keiharde tegenhangers wordt onherroepelijk ingezet, ook op muzikaal gebied. Wanneer het kind iets te pakken heeft waarvan de urgentie volledig aan het oor van de ouders voorbij gaat, kan die zoektocht als geslaagd worden beschouwd. Het is in een notendop de taak van het rebelse kind. De vader of moeder die het dan nog aandurft om de generatiegebonden muziek tóch te willen begrijpen, loopt het risico als gënant bestempeld te worden. Deze vaak goedbedoelde acties gaan volledig tegen de natuur in. Daar is het deze artiesten en bands ook nooit om te doen geweest. De goedkeuring van ouders maakt de muziek zelfs in één klap oninteressant, waardoor de zoektocht weer opnieuw ingezet dient te worden.

Maar waarom voel ik dan tóch die drang om tegen deze natuur in te gaan? Betreft het hier puur de angst voor het Freek-de-Jonge-syndroom? Om ten koste van alles te willen voorkomen een ouwe lul te worden? Het is slechts ten dele waar. Iedere liefhebber weet immers dat de muziek aan verandering onderhevig is en zich almaar blijft ontwikkelen. Die trend houdt zich al staande sinds de eerste noot gespeeld werd. Wat te denken van Elvis, die de popmuziek volledig op zijn kop wist te zetten met een unieke sound én performance? Of de British Invasion? En laten we in godsnaam de mannen van

Kraftwerk niet vergeten. De lijst van vernieuwers is onnoemelijk lang, maar heeft één belangrijk detail gemeen: veranderingen in de popmuziek gebeuren in het hier en nu. Daar, vooraan, in de *fucking driver's seat*. Dus mocht er in de toekomst weer zo'n vernieuwer opstaan, weiger ik plaats te nemen in het achterveld. Ik wil het meemaken, voelen, kunnen ademen. Ik wil niet als een brommende zeventiger vanuit een rood beklede bank oreren dat het vroeger allemaal beter was. Meedoen zal ik, of die snotneuzen het nou willen of niet.

Het is een licht geforceerd voornemen geweest, zo blijkt nu op deze zondagochtend. Je kunt blijkbaar niet 'zomaar' aanhaken. En dat is eigenlijk wel een geruststellende gedachte. Toch is het een weekend geweest om nooit te vergeten en heeft het zo veel meer gebracht dan de luchtige en onschuldige aanleiding aanvankelijk deed vermoeden. Het werd mijn ultieme afsluiting van de eerste levenshelft. *'Het is goed om hier te zijn. Halverwege.'*

2

Psychologenpraktijk

Donderdag 30 juni 2022

Iets voor tieners

In de wachtkamer zitten vijf personen. Ze zijn keurig verdeeld over de ruimte. Eenieder heeft de ander minimaal twee stoelen ruimte gegeven. Persoonlijke aura's worden niet eens opgezocht. Het is een gebouw waarin zowel huisartsen als psychologen hun praktijken uitoefenen. Dat maakt zo'n gedeelde wachtkamer des te interessanter. Ik probeer de andere vier personen te labelen. Gevoelsmatig wachten er twee op de huisarts en één op de psycholoog. Van de vierde, een vrouw van ongeveer dezelfde leeftijd als ik, kan ik maar moeilijk inschatten op wie ze wacht. Ik staar haar net wat te lang aan en ze schrikt wanneer ze oogcontact met me maakt. 'Psycholoog', denkt het primaire gedeelte van mijn brein.

“Doron, goedemorgen”, groet mijn psycholoog me wanneer ze me komt halen voor een volgende sessie. Ik loop netjes achter haar aan en vraag me af of de andere wachtenden mij het juiste label hebben gegeven.

De intake had een paar weken geleden al plaatsgevonden. Op een andere locatie overigens. Het was vooral bedoeld om te kijken of er een match was, een soort basis van vertrouwen. Dat is belangrijk bij een psycholoog. Toch voelde de intake wat onwennig. Zo moest ik vertellen over mijn jeugd, hoe ik ben opgegroeid en wat voor opvoeding ik heb gehad. Buiten het feit dat ik daar eigenlijk nooit zo uitgebreid bij stil heb gestaan, had ik voor mezelf al min of meer uitgesloten dat de oorzaak van mijn klachten in mijn jeugd zouden liggen.

In mijn beleving heb ik dan ook een relatief normale jeugd gehad. Zes jaar na mijn enige broer kwam ik, als een soort nakomertje. Mijn ouders hadden namelijk niet meer gerekend op een tweede kind. Liefst tien maanden bleef ik in de buik van mijn moeder zitten. Ik zat vast, zo bleek later, aan een litteken dat mijn broer had achtergelaten. Mij werd een opvallende naam gegeven voor een Nederlands kind. Mijn moeder was geïnspireerd geraakt door een Joods gezin dat jaren

daarvoor naar Nederland vluchtte en de burens van mijn, toen nog kinderloze, ouders werden. Eén van de twee kinderen heette Doron. Mijn moeder wilde dolgraag mijn broer al die naam geven, maar mijn vader vond dat net iets te excentriek waardoor mijn broer de blijkbaar veel minder aparte naam Werner kreeg. Toen mijn moeder zwanger was van mij durfde ze niet zomaar weer over een naam te beginnen. En dus bleef ik naamloos totdat ik het levenslicht zag. Amper een paar seconden verlost van de navelstreng, stelde de verloskundige de vraag: 'En? Hoe heet hij?' Waarop mijn vader antwoordde: 'Hij heet Doron'.

De scène zou zomaar in een film kunnen, zo beeld ik me altijd in. Evenals het enigszins markante, maar tegelijkertijd wereldvredige gegeven dat de twee zonen van mijn ouders zowel een Duitse als een Joodse naam dragen.

Het leeftijdsverschil tussen mij en mijn broer was voor mij dusdanig groot dat er altijd sprake is geweest van een zekere afstand. Toen ik afscheid nam van de kleuterklas, ging hij naar de middelbare school. En toen ik naar de middelbare school ging, was mijn broer al volwassen. Je zou kunnen stellen dat het leeftijdsverschil te groot was om me er echt aan op te trekken. Het heeft ongetwijfeld een rol gespeeld in de onbevangen manier waarop ik ben opgegroeid. Het grote voorbeeld was telkens nét iets te ver uit zicht.